

6:te årg.

”Svensk.
BRANDKÅRSTIDNING”
FACKORGAN FÖR SVERIGES BRANDKÅRER

N:o 3

A.-B. Centraltryckeriet
Örebro 1915

Mars 1915

Äges af:
**Svenska Brandmänna-
Förbundet**
Utkommer en gång i mån.

Redaktör och utgivare:
ARV. W. SVENSSON
ÖREBRO
Telefon 26

Prenumerationspris:
Kr. 2:75 för år. Lösn. 25 öre

Annonspriser:
I texten 1 kr., å andra platser
70 öre pr cm. och spalt

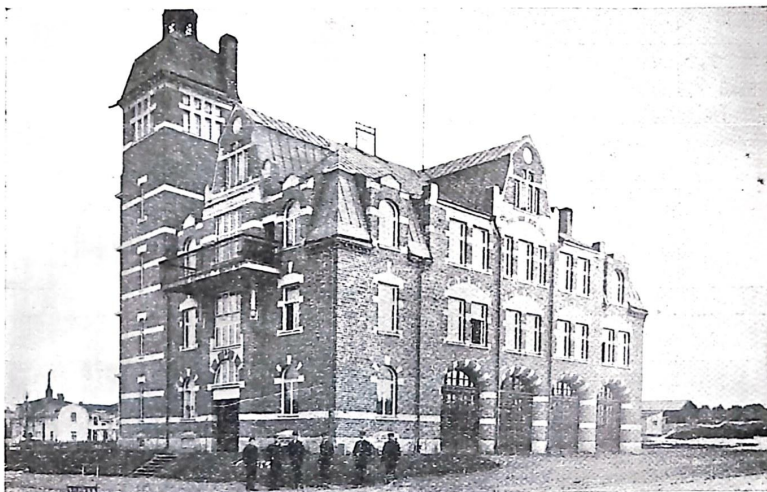

ÖSTERSUNDS BRANDKÅR

Östersunds brandväsende.

I en till brandstyrelsen den 21 april 1911 inlämnad skrivelse föreslog brandchefen, major G. Geijer bygget af en ny brandstation. I denna skrivelse åberopades det olämpliga läget brandstationen då hade, och som vidare skäl framförde brandchefen många olägenheter med den gamla brandstationen. En bland de största var, att vid utryckningar, körning måste försiggå uppför en stark stigung och brandmanskapet måste där- för springa bredvid fordonen. Följden här af blef

len står i direkt förbindelse med stallet, som har plats för fyra st. hästar. Intill vagnhallen finnes ett rum för tvättning och mangling af slang och innanför nämnda rum leder en dörr till slang- tornet. På tornets ena sida är anbringad en öf- ningsvägg å fem våningar. Brandchefen har sin expedition vid sidan af hufvudingången och ome- delbart intill vagnhallen ligger telegrafrummet. Brandtelegrafens linier äro indelade i fyra serier. Instrumenttaflan är af s. k. Gustamarmor från

ÖSTERSUNDS NYA BRANDSTATION

att de vid framkomsten till eldstället ej vore i stånd att arbeta i rök och eld så energiskt och snabbt som fordras. Brandchefen framhöll därför att brandmanskapet vid utryckning bör åka och ej springa. Brandstyrelsen godkände förslaget och anhöll hos stadsfullmäktige om förflyttning af brandstation till en lämpligare plats. Drätsel- kammarerna godkände brandchefens och brandsty- relsens förslag, och för ändamålet föreslogs en tomt vid Nygatan 23.

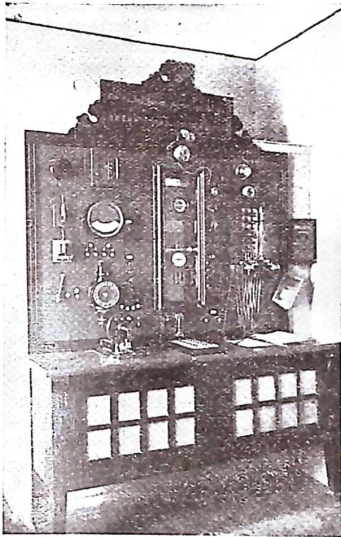
Den nya brandstationen är uppförd af tegel i tre våningar och inrymmer först och främst den iymliga redskapshallen, med fyra utkörsportar åt Norra Skolgränd. De befintliga brandfordonen äro: automobil, 2 redskapsvagnar, 1 mekanisk stege (Nürnbergers modell 18 meters längd), 1 Ljusne ångspruta samt ambulansvagn. Vagnshal-

Gusta stenhuggeri i Brunflo. Mottagningsappa- raten är af L. M. Ericssons & C:o system.

För larmgiftning finnes en induktor med 9 magneter som drages af en elektrisk motor på $\frac{1}{8}$ hkr. inkopplad å en vanlig belysningsledning. I händelse den elektriska strömmen eller motorn strejka, finnes som reserv anbringat på induktora ett hjul försedt med kuggar och vef som genom ett grepp inkopplas i ett mindre hjul och larm- slagning kan ske för hand. Ledningarna gå i pansarrör, hvilka i sin tur äro inlagda i bjälk- lagren, varigenom allt är väl skyddat. Under brandchefens ledning äro alla instrument och ledningar monterade af brandkårens egen personal.

Från telegrafrummet gå ledningarna dels ut i brandstationen där klockor finnes i samtliga lokaler, dels till artilleriregementet samt maski-

nisten vid ångsprutan och till utom brandstation boende ordinarie brandmän. Äfven finnes larmbelysning, som tändes automatiskt. Till expeditionen, verkstäder och en del bostäder leder lokaltelefoner. Källarvåningen har en mängd rymliga lokaler, tre af dessa har inredts till verkstäder, nämligen smedja, snickeri och målareverkstad, vidare finnes matkällare för familjerna, vedbodur, pannrum och kolkällare för centraluppvärmningen, batterirum samt en gemensam stor tvättstuga.

BRANDTELEGRAFEN

På andra våningen finnes tre familjebostäder på rum och kök, de ogifta ha tre logementsrum till sitt förfogande, vidare finnes ett samlingsrum, samt bad och tvättrum. Dörrarna leda ut till korridoren där en galvaniserad glidstång går ned i vagnhallen, äfven de gifta ha dylika glidstänger från lägenheterna. På tredje våningen finnes bostäder för brandchefen samt en brandkorpral, vindsvåningen inrymmer förråd samt öfriga förvaringsrum.

Gamla brandstationen lämnade ifråga om lokaler, alarmerings- och utryckningsanordningar mycket öfrigt att önska, och dess läge var därjämte lägt ifrån lyckligt valt.

Dessa olägenheter äro nu afhjälpta, särskildt ha de rent tekniska anordningarna utförts efter på området gjorda nyaste uppfinningar. På städer

af Östersunds storlek torde kunna uppvisa mera tidsenliga anordningar inom brandväsendet, så man kan med skäl säga att nämnda stad är väl och ändamålsenligt rustad att skydda både sin egen och enskildas egendom mot eldfara. Flyttning från den gamla brandstationen till den nya skedde den 7 okt. 1912 kl. 8 e. m. Brandstationen är uppförd af byggmästare L. P. Ellström samt ritningarna äro utförda af arkitekt K. Gyllencroutz efter brandchefen G. Geijers plan disposition.

Fasta brandkårens personal består af: 1 brandchef, 1 v. brandchef, 3 brandkorpraler samt 6 ordinarie brandmän. Hårtill kommer en afdelning på 6 man från Kungl. Norrlands Art. reg:te som utrycker samtidigt med fasta brandkåren. I regeln åtnjuter manskapet vart 3:de och 6:te dygn fritt, vidare erhåller brandmännen 14 dagars semester per år utan afdrag. Dessutom åtnjutes fri läkare, medicin och sjukhusvård. Olycksfallsförsäkrad är varje man för 2,000 kr. i Fylgia.

— B. —

Den planerade räddningskåren i Göteborg.

Tvifvel om lämpligheten af en fristående institution. Bästa sättet en kombinerad med brandkåren.

I Göteborgsposten har en insändare yttrat sig ang. en räddningskår i Göteborg efter mönster af Falks räddningskår i Köpenhamn. Bemäde insändare anser att en sådan kår skulle ställa sig allt för dyr, och byste tvifvel om värdet af densamma, såvida den skulle stå skiljd från brandkåren. I kostnadsberäkningar för en sådan kår är årsunderhållet endast beräknadt till 10,000 kr., ett belopp som gifvetvis är allt för lågt tilltaget, såvida kåren skall skötas rationellt. Med anledning af insändaren har brandchefen i Göteborg, löjtnant Ekstedt gjort följande uttalande däri han ytterligare understödde insändarens åsikter om olämpligheten af en separat räddningskår. Det vore löjligt att tänka sig att utgifterna för en rationellt skött räddningskår skulle kunna hållas nere i 10,000 kr., om året om den skulle organiseras själfständigt. 20,000 kr. vore det allra minsta man kunde tänka på.

Vad anskaffningskostnaden för bil och annan materiel beträffade så skulle helt säkert äfven denna bli betydligt större än vad man tänkt sig. En sjukbil för 7,500 kronor vore man säkerligen

ej betjänt med. Man finge komma ihåg att vi ha gott om backar här i staden och innevarande vinter har visat att det kan bli snö äfven i Göteborg, hvilket gifvetvis nödiggör större motorkraft hos bilerna.

En sak för sig vore att en fullt fristående räddningskår vid inträffade eldsvador säkerligen mängen gång skulle bli till hinder för släckningsarbetet, och något dylikt kunde brandchefen helt enkelt icke tillåta. Säkrligen skulle bärgningen också komma att ske urskillningslöst, då det vore svårt för icke fackkunnigt folk att bedöma vilka lägenheter som vid en eldsvåda vore så hotande att de behöfde utrymmas.

Helt annat blefve förhållandet om räddningskåren förlades till brandkåren. Då bortföle genast alla kostnader för lokaler, telefoner o. d. och det hela komme att inskränka sig till en bärgningsvagn samt någon liten personalökning. Vad det sistnämnda beträffade så stode man under alla förhållanden inför nödvändigheten att anställa flera brandkarlar och då kunde ju med fördel en räddningskårafdelning samtidigt rekryteras. En särskild bärgningsvagn, försedd med presenningar, säckar med sågspån för att lindra skadan till följd af vattenbegjutning o. s. v. hade man länge känt behof af vid brandkåren, men man hade dragit sig för att begära anslag till en dylik ur stadskassan. Möjligen hade man också haft en stilla förhoppning om att brandstodsbolagen skulle skänka medel till en sådan vagn. En dylik skulle naturligtvis vid många tillfällen kunna bli till stor nytta.

Vad slutligen beträffade brandkårens möjligheter att hysa den nya afdelningen så vore dessa rätt stora. Efterhand som man öfverginge till automobildrift skulle det utrymme som behöfdes för vagnsparken minska och både räddningsvagn och manskap kunna få rum.

Som totalomdöme ville brandchefen säga, att skall räddningskåren bli en fullt fristående institution bör densamma organiseras och bekostas fullständigt på frivillighetens väg. Skall statsbidrag lämnas gör man klokast i att kombinera kåren med brandkåren.

Gynna

Svensk Brandkårs-Tidnings
annonsörer!

Förbundsangelägenheter.

När nu vårt förbundsmöte, hvilket som i en ej allt för aflägsen framtid, skall gå af stapeln, är det kanske ej ur vägen att börja tänka på hvad som där kommer att behandlas. Enligt fjolårets föredragningslista finnes det motioner som tarva en genomgående granskning och ett noggrant öfvervägande, men hvilka äro ganska afgräddade för förbundets bestånd och framtida blomstring. Jag äsyftar här närmast motionen om resefördelning. Som alla torde minnas, öfverlämnades denna motion af 1913 års förbundsmöte till lokalföreningarna för behandling, och dessa skulle sedan till förbundsordf. afgiva svar. Som synes har dessa svar blifvit så divergerande att förbundsstyrelsen sett sig nödsakad uppskjuta afgrändet till ett kommande förbundsmöte. Har då denna motion af lokalföreningarna blifvit noga undersökt? För visso ej! Hade en ingående granskning gjorts, hade helt säkert svaren blifvit annorlunda. För att i någon mån belysa hur en resefördelning tar sig ut har jag roat mig med att uppsätta ett par tablåer öfver en sådan. När man uppsätter något dylikt måste man ju alltid göra det med förutsättning, och sådan föreligger också här. Att alla lokalföreningar sända det antal ombud förbundets stadgar föreskrifva, och att den lokalförening hos hvilken förbundsmötet hålles äfven ingår i resefördelningen med alla sina ombud. För att de som ännu ställa sig skeptiska till motionen skall se densamma från en gladare sida har här tagits två alternativ genom att förlägga årsmötet till två städer nämligen Stockholm och Örebro. Dessa städer ligga ganska centralt men ändock betydligt skilda åt, och har den senare blott ett ombud medan den förra har fyra. Därigenom får man en liten inblick hur kostnaderna varierar. Anmärkas bör, att endast de till förbundet anslutna lokalföreningarna samt enskilda medlemmar hvars antal berättigar till ett eller flera ombud äro medtagna. Som statens järnvägar ej anlöper en del här i tablåerna upptagna städer såsom Västerås, Hernösand, Gefle och Lysekil, har det varit svårt att få exakta uppgifter om direkta biljettpreiser

Jonsnereds Fabrikers Aktiebolag GÖTEBORG

rekommenderar sina tillverkningar
af sprutslangar af prima kvalitet.

HENRIKSSONS
EMBROGATION, LYPTOL
och LYPTOLSALVA

äro de förnämsta medel mot stötar och slag.

från dessa. Det skulle kunna hända att prisuppgifterna från här ofvan nämnda städer ej riktigt stämmer, då dessa måste tagas först för det zontal ombuden har att färdas med de enskilda järnvägarna innan de träffar statens. Men skulle i så fall kanske bli något billigare, ej dyrare. Som vi brandmän ej äro synnerligen bortskämda med att åka bekvämt har jag naturligtvis valt III klass.

Tablå öfver resefördelning. N:o 1.

(Afser resa till Stockholm och åter.)

	Antal medl.	Antal ombud	Zon-tal	Biljettpreis III klass	
Stockholm	167	4	—	—	
Norrköping	16	1	22	8: 80	
Örebro	17	1	26	10: 40	
Uppsala	13	1	9a	3: 40	
Sundsvall	15	1	59	23: 60	
Jönköping	10	1	43	17: 20	
Halmstad	21	1	61	24: 40	
Söderhamn	20	1	37	14: 80	
Västerås	11	1	16	6: 40	
Alingsås	21	1	44	17: 60	
Hernösand	14	1	82	32: 80	
Östersund	10	1	59	23: 60	
Södertelje	14	1	5	2: —	
Lysekil	12	1	63	25: 20	
Enskilda medl.:					
Göteborg	30	2	49	39: 20	
Gefle	14	1	26	10: 20	
Summa	405	20	601	259: 60	20

När 259:50 divideras med ombudens antal blir summan alltså 12:98 pr ombud.

Tablå öfver resefördelning. N:o 2.

(Afser resa till Örebro och åter.)

	Antal medl.	Antal ombud	Zon-tal	Biljettpreis III klass	
Stockholm	167	4	26	41: 60	
Norrköping	16	1	17	6: 80	
Örebro	17	1	—	—	
Uppsala	13	1	27	10: 80	
Sundsvall	15	1	56	22: 40	
Jönköping	10	1	28	11: 20	
Halmstad	21	1	47	18: 80	
Söderhamn	20	1	34	13: 60	
Västerås	11	1	17	6: 60	
Alingsås	21	1	28	11: 20	
Hernösand	14	1	80	32: —	
Östersund	10	1	57	22: 80	
Södertelje	14	1	23	9: 20	
Lysekil	12	1	46	18: 40	
Enskilda medl.:					
Göteborg	30	2	32	25: 60	
Gefle	14	1	30	11: 80	
Summa	405	20	548	262: 80	20

När 262:80 divideras med ombudens antal blir summan alltså 13:14 pr ombud.

Af ofvanstående tabläer framgår tydligt att införandet af resefördelning ej är förenadt med så stor risk som många kanske trott. Om vi något granska tablå 1 finner man att resan till ex. Hernösand—Stockholm—Hernösand som annars kostar 32:80 genom resefördelningen nedbringas till 12:98 kr Hernösands kamratförening som har ett medlemsantal af 14 st., skulle här förläna något, om ock litet, men någon förlust blir det ju ej när förbundsafgiften sänkes med en krona pr medl. Tablå n:o 2 ställer sig något dyrare men det är ju högst obetydligt, trots det endast finnes ett ombud på platsen. Erkänns bör att de föreningar som har ett medlemsantal af endast 10—11—12 st. drabbas af en liten förlust. Men den förening som är mån om sina intressen ser naturligtvis ej på 2 à 3 kronor när det gäller reformer som kommer oss alla till gagn. Och denna lilla uppoffring kanske ej behöfver pågå så länge, ty med litet bättre upplysningsarbete för vår sak skall Sveriges brandmän snart vakna, och inse fördelarna med vår sammanslutning. Blir denna större kon förbundsafgiften ytterligare sänkas, och då är ju vinsten för oss alla gifven. Med stöd af denna min lilla utredning får jag på det lifligaste tillstyrka resefördelningens införande, ty den är rättvis då den drabbar oss alla lika.

Till sist en liten önskan till samtliga yrkesbröder: Nu när vär-ölen börjar sprida sitt sken, och tina allt som varit fruset, må den äfven tina upp alla frusna sinnen och ge oss ny kraft och ny vilja att arbeta oss upp till ett stort och kraftigt förbund så att vi i en snar framtid må stå vid vårt länge efterlängtade mål: alla Sveriges brandmän sammanslutta i ett förbund.

Ty enighet ger styrka!

Med kamratlig hälsning.

P—r.

Slangklämman ENORM

är den bästa förekommande.

Den är fullt brukbar vid förekommande slangdiametrar samt profvas och garanteras fungera vid slangledning med 14 atm:s tryck.

Pris pr galvaniserad apparat kr. 15:—

Beställningar göras hos

Brandchefen, Uppsala.

Den senaste explosionsolyckan i Stockholm.

Åter har en förödande explosionsolycka inträffat i hufvudstaden, som kraft ett flertal offer. Natten till onsdagen den 3 mars klockan 2,15 skakades huset Scheelegatan 11 af en fruktansvärd explosion, som medförde våldsamma verkningar. Katastrofen ägde rum i husets källare och var så kraftig, att den däröfver belägna bottenvåningen så godt som fullständigt rasade och det stora huset i öfrigt blef svårt ramponerat. Fyra af de i bottenvåningen boende, som alla kastades ned i källaren, dödades äfven, hustrun Lovisa Törnblom, hennes lilla halfårs gamla dotter Ingrid, arbetaren Erik Persson, och fröken Ruth Lundberg. Dessutom blefvo nio personer mer eller mindre allvarligt skadade. Brandkåren hade

ett mycket hårdt och ej särdeles angenämt arbete natten igenom att gräfvat fram offren ur ruinhögarne och samtliga dess ambulanser voro i rörelse. Anledningen till olyckan var högst märklig, och blef så godt som omedelbart uppdagad. Sittande half täckta af grus och spillror i källaren fann man nämligen arbetaren Hjalmar Petterson samt dennes fästmö, strykerskan Greta Holm. De hade beslutat att dö tillsammans och till den ändan begifvit sig ned i källaren, där mannen skruvat af en mutter på ett gasrör. Orsaken till deras förtviflade handling hade de själfva i bref, adresserade till deras närmaste, upgifvit vara sjuklighet. I stället för att kväfva det lefnadsrötta paret, strömmade gasen upp genom trossbotten till

Eldsvådor.

Hotellbrand i Köpenhamn.

En större eldsvåda inträffade i hotell d'Angleterre i Köpenhamn den 3 mars. Elden upptäcktes vid pass kl. 4 på morgonen af tjänstgörande nattportieren, hvilken genast alarmerade brandkåren.

Med sedvanlig raskhet uttryckte brandkåren och var inom en kort stund på platsen. Elden hade uppstått i källaren och det intryck som brandkåren fick vid den första orienteringen var, att elden ej var af någon allvarlig beskaffenhet, hvilket senare dock visade sig vara misstag.

Allmänna meningen var att man ej skulle underrätta hotellets gäster och personal, men efter en stund visade det sig nödvändigt och

bottenvåningen och våningen en trappa upp, där en arbetare, som kommit sent hem på natten känt gaslukt och tändt på en nattlampa samt låtit den förbli brinnande. Och antagligen är det denna som antändt den utströmmande gasen.

öfverallt inträdde vid underrättelse om eldsvådan en stor villervalla så att många af gästerna måste rätta sig ut i ganska primitiva toaletter.

Många af gästerna vaknade när brandkåren kom körande och det spordes ängsligt var elden var lös. Man försökte så godt sig göra åt lugna gästerna men detta var lättare sagt än gjort, ty röken och brandluften bredde sig hastigt ut i gångar och korridorer.

Efter hvad man kunde upptäcka tycktes elden hafva fått fäste på tre olika ställen, och tillfölj häraf kommo de mest vilda rykten i omlopp, om mordbrand o. d. Sedan alla gästerna och personalen kommit i säkerhet angreps elden från alla sidor. Allt disponibelt manskap beordrades ut från brandstationerna så att till slut omkring 60 man deltog i släckningsarbetet. Fyra ångsprutor och en motorspruta kommo till användning förutom en stor del ledningar från brandposter.

Änskönt stora ansträngningar gjordes af brandkåren grep elden mer och mer omkring sig och först efter omkring fem timmar var man något så när herre öfver densamma. Största delen af

det magnifika hotellet blef genom eldsvådan förstördt, endast den åt Kongens Nytorv vettande flygeln förblef oskadad, det öfriga blef förstördt, såväl af eld som vatten.

Den skada som eldsvådan försakadt belöper sig, enl. försäkringsmännens taxeringar, till omkr. 1,000,000 kr., det hela var försäkradt till ett belopp af 2,100,000 kr. förutom lösöret hvilket var försäkradt till 500,000 kr. Nu återstår således ej mycket af det förut så välkända och eleganta hotellet, hvilket räknar sina anor ända sedan år 1795 då en person vid namn Gottfried Rau därstädes öppnade hotellförelse och gaf hotellet det namn som det ännu bär.

Sundsvall.

Valdiga spannmålslager förstörda.

En förödande eldsvåda härjade den 28 febr. aktiebolaget Larsson & Johanssons magasin nere vid Magasinsgatan varvid hela lagret, bestående af mjöl och gryn m. m. blef förstördt eller skadadt.

Elden observerades strax före kl. 9 af patrullerande poliskonstapeln på Storgatan, hvilken i största hast telefonerade till brandstationen, där alarm emellertid redan slagits. Brandkåren utryckte nu som alltid mycket snabbt, och det dröjde icke länge förrän ett energiskt släckningsarbete var i full gång. Som samliga trappor i hyggnaden voro rifna i anledning af pågående arbeten med uppförande af en hissinnätting, måste man utslutande använda sig af brandstegar, som placerades på de mest hotande punkterna. Genom ångsprutan och vattenposterna i magasinsbyggnaden levererades floder af vatten, men elden hade nu spridit sig med en oerhörd hastighet. Lågorna började snart sticka fram genom gluggar och fönster, girigt slickade allt brännbart som fans i vägen. Trots den intensiva vattenbegjuringen såg det stundtals mycket hotande ut, och först efter två timmars arbete kunde brandkåren sägas vara herre öfver elden. Vid ett tillfälle sväfade de, som befunno sig på det brännheta plåttaket, i verklig fara. Takstolen hade nämligen så gott som fullständigt förtärts af elden, och hela taket hotade att största samman. Emellertid inträffade ingen som helst olyckshändelse bland brandmanskapet under släckningen.

Äfven sedan man vid 2-tiden lyckats dämpa eldfaran pyrde det alljämt och rökte hela dagen. Eftersläckningsarbetet fortsattes utan afbrott hela kvällen och pågick äfven inpå natten. Elden hade fullständigt härjat hela vindsvåningen och fullkomligt förstördt det där befintliga lagret af mjöl och gryn. Men där fans också stora mängder af papper, maku'atur, påsar och böcker. Äfven

spannmålssäckarna hade fattadt eld, och vid eftersläckningen måste mjölet och grynen lämpas ned genom en lucka i golfvet till den närmast under liggande våningen. Äfven här hade elden härjat, fastän icke någon större omfattning. Det torde dock vara antagligt, att hela det stora och dyrbara förrådet af mjöl och gryn blifvit tillspillogifvet och omöjligt att använda. Största skadan på det inneliggande lagret har nog varit den intensiva röken som i högre grad än vatten och eld gjort mjöl och gryn odugliga till människoföda.

Hur elden upp-tått har ej ännu kunnat konstateras, men det anses att en s. k. evigheitslåga i magasinets varuhiss försakadt olyckan. Hissen ifråga är en vattenhiss och den stora järncylinder, som förmedlar drifkraften, är för att skyddas mot köld omgifven af en kammare af trä. I denna kammare uppvärms luften af tvenne gaslåg, som vintern igenom hålles brinnande. Av någon anledning synes nu den ena af dessa lågor ha antändt värmekammarens vägg, hvarefter elden spridit sig uppåt taket, där den slagit ut i full låga.

Det i magasinet inrymda lagret var försäkradt för 200,000 kr., däraf 100,000 kr. i Allmänna Brand och 100,000 kr. i Norra Sveriges varuförsäkringsanstalt Sjelfva magasinet var försäkradt i Brandförsäkrings-a.-b. Norrland för 65,000 kr. Enligt värderingsmännens uppgift belöper sig summan för det förstörda till omkr. 87,000 kr.

Till brandsergeant

vid Örebro brandkår har befordrats korpralen vid samma kår Arv. W. Svensson.

Västerås.

Västerås brandkårs kamratförening höll sön-dagen den 7 febr. årsmöte, hvarvid ansvarsfrihet beviljades. Af berättelserna framgick bl. a., att föreningens medlemsantal är 17, förutom hedersledamöterna. Kårens bibliotek räknar f. n. 390 band till ett bokfört värde af 900 kr. Vid företaget styrelseval utsågos till: ordf. G. Th. Medin, v. ordf. J. R. Andersson, kassör A. L. Borgelsson, sekr. K. E. Peitersson, v. sekr., A. E. Junggren. Vid mötet höll ordf. hr Medin ett intressant föredrag, utgörande en historisk belysning af inträffade eldsvådor, olika släckningsmateriel, antalet spillda människolif, värdet af genom eld förstördt gods o. s. v. Herr K. A. Löfstrand hade uppläsning af vissa fackuppsatser i Svensk Brandkårs-Tidning. Gåfvor öfverlämnades af hedersledamöterna herrar Sjökvist, Oest, Tersmeden och sotaremästare Danielsson. Efter mötet var ett enskildt samkväm anordnad.

Framåtsträfvande.

Inom våra mindre och medelstora städer finnes väl näppeligen någon institution som så litet omhuldas som dess brandkår, den må nu vara under den ena eller andra formen. Undantag finnes ju, men de äro få. Brandväsendet har på senare tider kommit på det stadiet, att det göres kraftiga åtgärder för att arbeta upp detsamma, åtminstone i de större samhällena, men i de mindre är det mer än lofligt slött.

Där resoneras det alltid som så: här brinner det sällan och vi behöfva ej göra något för vårt brandväsende. Detta är ju lyckligt, men om elden på allvar kommer lös i ett sådant samhälle, hurudana äro då rustningarna för att verksamt kunna bekämpa densamma?

Det finnes städer med ett invånareantal på 7 å 10 tusen där det härskar en slentrian ang. brandväsendet utan like. Vattenledning finnes, kanske också en s. k. fast brandkår, men dess utbildning är i regel lagd i händerna på fel personer som så att säga ej innehafva den rätta "guistan" härför. Under hvilka omständigheter en brandkår än är bildad så måste den dock hafva öfning. Bland sådana kärer som ej hafva brandmannayrket som sin hufvuduppgift finnes en kutytm som tycks vara svår att arbeta bort; nämligen det "heliga" tolftalet, ty att en sådan kårs bestämmelser lyder på 12 öfningar om året derom kan man vara förvissad. Nu invändes kanske att det bliver för dyrt att hafva flera öfningar, ty manskapet betalas, förutom en mycket liten lön, visst för hvarje öfning. Låt oss taga ett exempel, en brandkår under en sådan organisation har bestämdt 12 öfningar pr år för sitt manskap, med, låt oss säga i ersättning 2.50 för hvarje gång. Hvad är då enklare än att bestämma öfningarna till 24 st. och betalningen till 1.25, summan bliver densamma, men resultatet säkerligen bättre. Att personalen i en sådan kår skulle anse det blifva för många öfningar är ej troligt. De personer, som åtaga sig brandmannayrket vid sidan af sin dagliga sysselsättning, göra det nog ej enbart för förtjänstens skull utan också på grund af intresse.

Öfningarna böra göras så intressanta och omväxlande som möjligt och finnes det blott intresserade ledare för kären, är jag förvissad om, att det hela skall gå ganska lätt. Att myndigheterna, när det gäller brandväsendets budget ej äro något vidare gifmilda är nog känt, men det förbättrar ej saken att äfven kären och dess ledare visar sig likgiltiga. Är en ledare af en sådan kår blott besjälad af den tanken, att i bästa möjliga mån söka utbilda sin kår, så finnes det så mycket som kan göras. Först och främst: en grundlig

känedom om brandmaterielens skötsel och handhafvande, vidare väl skötta exercisöfningar der hvarje man blir förtrogen med allt redskap som finnes att tillgå. Dessutom undervisning i byggnadskonstruktion, olika taktäckningar, sättet för att lättast genombräta ett tak vid vindseidsvädor o. s. v.

Bland de teoretiska öfningarna böra också framhållas, allmänna eldsläckningsregler, sättet att framtränga i rökuppfyllda rum och hvad dervid bör iakttagas af den enskilde brandmannen. En sak som ofta lemnas åsido vid våra mindre, icke fasta brandkärer, äro lifräddningsöfningar.

Dessa öfningar böra göras så ingående som möjligt. Hvarje man bör äga kunskap om huru han bör gå till väga med en rökförgiftad person, hvilka medel som skola tillgripas för att om möjligt söka rädda personen till lifvet.

En del öfningar i hälso- och förbandslära böra ej förbises, ty hvarje brandman bör vara så pass försigkommen att han skall kunna anlägga ett första förband o. s. v.

Dessa grundtankar jag här har velat påvisa, rörande en del af en brandkårs utbildning förstås säkerligen ej rätt af alla som blifvit satta som ledare för brandkärer af den art jag i min artikel afser. Det invändes mot att personer i den ställningen ej äga, vare sig tid eller kunskaper att kunna bibringa sin kår dessa lärdomar. Näja, i någon mån kan detta vara sant, men att saken trots det, låter sig ordna vill jag här påvisa.

I hvarje stad finnes ju byggmästare, ingenjörer, läkare, elektriker och dylika som gärna skulle ställa sina förmågor till tjänst för undervisning af brandkären, men initiativet måste tagas af brandkären själf enkaennerligen dess ledare. Jag är förvissad om att om intresset mer lades i dagen af en brandkårs ledare, för karens utbildning, skulle också de erforderliga medlen för nyanskaffning och förbättring af brandväsendet, ej vara så svåra att erhålla, som nu mången gång är fallet.

En så nödvändig och för samhället så nyttig institution som brandkären, borde också mer än hvad som nu är fallet omhuldas på frivillighetens väg. Mången gång skänkes säkerligen stora summor för mindre viktiga ändamål. Vi behöfva blott se på Finland, huru ofantligt mycket det göres för brandväsendet genom frivilliga bidrag såväl från enskilda som från försäkringsbolag och dylika. Äfvenså i Tyskland, organisationens hemland, finnes till och med på landsbygden och i mindre samhällen, brandkärer som kan täfla med mången fast brandkår inom vårt land hvad det beträffar utrustning m. m. Jag hoppas dock att den tid skall komma då de personer som arbeta för brandväsendets utveckling i vårt land skall röna bättre förstälse än hittills.

Cyrano.

Förbundsmeddelanden.

Förbundsstyrelsens verkställande utskott förstärkt med ledamoten Edberg, Stockholm, hade den 6:te dennes sammanträde i Södertälje.

Af de frågor, som där behandlades vilja vi omnämna följande:

Som en del ansökningar om stipendier förelåg och, enl. stadgarne, ett belopp af kr. 400 för i år får disponeras beslöts, att detta belopp skulle fördelas på nio stipendier sålunda: Två st. à 75, 3 st. à 50 och 4 st. à 25 kronor. Dessa stipendier sökas enl. § 3 i stadgarne för stipendiefonden, och utdelas å nästa förbundsmöte.

Genom redaktören meddelas, att brandchefen i Örebro ställde sig välvillig för mötets förläggande till denna plats. Då flera skäl framhöllos för lämpligheten af Örebro för nästa sammanträde, beslöts att tacksamt mottaga erbjudandet.

Beträffande tiden för årets förbundsmöte beslöts, på grund af inbätmade yttranden förstafvade af ännu rådande oroligheter, att detsamma skulle framflyttas till september.

Att fastslå någon tid närmare är tyvärr omöjligt ty ännu äro flere kärer decimerade på grund af mobilisering.

På grund af den omsorgsfulla behandling och det tillmötesgående, som vårt förslag till brandmästarenskolan rönt, såväl af Brandchefsföreningen i sin helhet som af brandcheferna i Stockholm och Göteborg, ville utskottet framföra ett värdsamt tack.

Då nu volontärer till ett begränsat antal på dessa vårt lands största kärer, på vissa vilkor kunna vinna tillträde, göra framåtsträfvande brandmän klokt uti, att genom sina resp. chefer söka komma i åtnjutande häraf.

De förut omnämnda stipendierna åstadkomma nog största afkastning om de användas som bidrag till bestridande för genomgående af en dylik utbildningskurs.

Beträffande förbundets ekonomi så är den ganska god. Revisorernas rapport är ännu ej färdig, men genom siffror, erhållna af kassören, framgår, att i stipendiefonden finnes ett belopp af 1 715 kr. och i förbundets allmänna kassa omkring 1,000 kr.

Brandkårs-Tidningen går just jämnt ihop, hvar för jag vill avsluta denna lilla resumé med en vädjan till alla brandmän, och för öfrigt till alla, som ömma för att just vårt lands brandväsende skall stå högt och gå framåt att understödja denna tidning. Detta sker lättast därigenom att just du, som läser dessa rader själf prenumererar och dessutom skaffar åtminstone en prenumerant.

Tänk på att det är Svensk Brandkårs-Tidning. Varen svenskar!

För verkställande utskottet:
Ordföranden.

För automobiler.

Köldblandningar.

(Efter amerikansk källa.)

Den förare, som i kyligt väder utan vidare lämnar en vattenfylld vagn med afstannad motor, utsätter sig alltid för större eller mindre obehag. Så länge motorn är i gång alstras alltid tillräcklig värme för att förhindra vattnets frysning, men ett dylikt tillvägagångssätt är ett alltför dyrbart botemedel. När motorn stoppas, afstänges värmen, och så småningom fryser kylvattnet. Man har då att med varma filter eller på liknande sätt töa upp det igen, innan man kan fara vidare, en er tröttsam och inte synnerligen angenäm procedur, framför allt i kallt och blåsigt väder.

Det finns emellertid fem blandningar att tillgripa, som alla effektivt motverka kylvattnets frysning. Den enda olägenheten är att fyra af dessa måste i styrka noga anpassas efter den köldgrad det är fråga om, medan den femte, som både är enklast och billigast och säkerligen lika effektiv som de öfriga, har en i hög grad menlig inverkan på kylarens metalledar. Blandningarna i fråga äro: sprit och vatten; calciumklorid och vatten; glycerin och vatten; sprit och glycerin samt en lösning af natrium-klorid eller vanligt koksalt.

Spritlösning: Denna föredrages i allmänhet till följd af sin renlighet och emedan den icke har någon skadlig inverkan på kylmantlarne eller kylaren. Den enda nackdelen är att spriten hastigt förgasas, hvarefter det återstående vattnet gifvetvis fryser. Det enda sättet att skydda sig häremot är att ofta prova lösningen och vidmakt-hålla dess effektivitet. Kostnaden är en viktig faktor, och man har funnit, att både träsprit och denaturerad sprit med fördel kunna användas. Olika kylares kapacitet varierar, men torde i medeltal utgå c:a 15 liter.

Det är svårt att uppställa en viss regel för blandning af sprit och vatten. Klimatförhållanden och andra faktorer spela in, oaktadt fryspunkten alltid är densamma. Nedanstående tabell torde emellertid lämna tillfredsställande upplysningar:

Approxim. temp.	Sprit %.	Fryspunkt.
— 7° C.	15	— 10° C.
— 12° "	20	— 15° "
— 18° "	30	— 23° "
— 24° "	35	— 26° "
— 32° "	45	— 24° "

För att klargöra betydelsen af dessa siffror må nämnas, att exempelvis 15 i andra kolumnen

anger, att 15 delar sprit blandas med 85 delar vatten. En dylik blandning förhindrar frysnig vid temperaturer ned till -10° C. Den sista siffran i samma kolumn betyder följaktligen, att en lösning af 45 delar sprit och 55 delar vatten motverkar frysnig vid så låg temperatur som -34° C. I allmänhet torde en 20 proc. lösning vara tillräcklig för vanliga förhållanden. I många fall räcker en påfyllning för hela vintern, men i händelse någon del af kylarens innehåll dunstar bort, böra lika delar sprit och vatten påfyllas.

Sprit och glycerin* Ingen kemisk process äger rum, då man blandar sprit och glycerin, och om man betjänar sig af lika delar af hvardera, får man en lösning som i sig förenar bådas bästa egenskaper. Då tillsats af vare sig sprit eller glycerin till vatten har till resultat, att fryspunkten sänkes, har man funnit, att de i förening ästadkomma samma verkan, hvardera i proportion till det befintliga vattnet. De bilda inga kemiska föreningar, utan utgöra blott och bart en mekanisk blandning. Genom att använda både sprit och glycerin kan den totala vattenproportionen ökas. Kombinationer af sprit, glycerin och vatten ha gifvit mycket gynnsamma resultat. I nedanstående tabell angifvas de mest brukliga blandningarna af en del sprit och en del glycerin och vatten:

Approxim. temp.	Blandn. af lika delar sprit och glycerin %.	Fryspunkt. .
-7° C.	20	-10° C
-12° "	25	-14° "
-18° "	30	-21° "
-24° "	35	-26° "
-29° "	45	-32° "

En fördel vis-à-vis denna blandning är att den räcker längre än sprit ensamt, när den icke förgasas så lätt, hvarigenom kostnaden väsentligen reduceras, oaktadt glycerinens pris f. n. är 2:50 pr kg.

Glycerin är ett effektivt kylmedel, och då den icke kristalliserar i kylmantlarna, är den i detta afseende att föredraga framför calcium-klorid. Liksom i fråga om de öfriga preparaten bör man äfven härvidlag betjäna sig af olika lösningar glycerin och vatten för olika temperaturer:

Approxim. temp.	Glycerin %.	Fryspunkt.
-7° C.	30	-10° C.
-12° "	40	-15° "
-18° "	50	-19° "
-24° "	60	-25° "

Man har funnit dessa lösningar synnerligen effektiva, äfven om det måste medges, att glycerin

* Denat. sprit eller träspirit.

har en ofördelaktig inverkan på gummit, dock icke i oroväckande grad. Vid användning af en glycerinlösning bör man noga tillse, att kylmantlarna befrias från eventuella rester af calciumlösningar, om sådana tidigare används, då dylika rester göra glycerinlösningen tjock och klimpig och på så sätt förtaga en stor del af dess effektivitet. Glycerinlösningar tjockna då de utsättas för låg temperatur, men öfvergå aldrig till fast form. Glycerin, som sålunda tjocknat, går med lätthet igenom en vattenpump, och då denna antagligen är den trångaste passagen i hela systemet, hämnas icke cirkulationen nämnvärdt. Går motorn varm med en lösning af detta slag, är det vattnet som kokat bort, och allt hvad man behöfver göra är att ersätta det för ca: tre månader i stöten. Skulle lösningen efter någon tid fullkomligt förlora sina ursprungliga proportioner, är det klokast att begagna sig af en ny lösning, om man vill vara på säkra sidan.

Calcium-klorid. Detta är antagligen ett af de effektivaste och — med undantag för vanligt koksalt — billigaste medlen till förhindrande af kylvattnets frysnig. Det är emellertid af största vikt, att en kemiskt ren vara kommer till användning, om man vill skydda de metalldelar, med hvilka preparatet kommer i beröring, från att förstöras. Det har visat sig, att en lösning af 6.8 kg. calcium-klorid i 13.6 l. vatten förhind-

G. C. FAXE . MALMÖ

Gassvetsningsapparater.

Upplyfningsapparater

för drunknade och osförgiftade.

Strålkastare

för brandkärsvagnar och automobiler
m. m.

Belysningsanordningar

för biografier. Eldsäkra intygadt af
Tarifföreningen.

Rökhjälmar

med syreförråd, att användas utan förbindelse med luftpump eller luftslangar.

Begär offerter och beskrifningar!

G. C. FAXE . MALMÖ

rar frysning, äfven om temperaturen sjunker till -40° C. Den amerikanska fackskriften Motor Age säger i detta sammanhang följande:

"Bästa sättet är att göra en s. k. 'mättad' lösning och därefter tillsätta vatten, tills den önskade blandningen erhålles. För att erhålla en 'mättad' lösning blandar man en viss kvantitet vatten, upphettadt till c:a 35° C, så mycket calcium-klorid, som vattnet kan upptaga. Om en kemiskt ren vara användes, är allt godt och väl, men klorkalk, CaCCL_2 , som ofta går i handeln som ren calcium-klorid, bör icke komma till användning. Det har sagts, att en handfull kalk bör tillsättas denna lösning för att göra den alkalisk, detta för att förhindra syrbildning, som ev. kan igångsätta någon elektrogalvanisk procedur inom lösningen."

En stor nackdel med detta preparat är emellertid, att det gärna kristalliserar i kylmanteln. Faran häraf är påtaglig.

Koksall. En lösning af vanligt salt har stora fördelar genom sin prisbillighet, men å andra sidan har saltet en ytterst skadlig inverkan på själlva kylaren. Metallen blir så småningom fullständigt förstörd. En dylik lösning kan därför endast rekommenderas i nödfall, exempelvis när man öfverraskas af en köldknäpp och inte har möjlighet att anskaffa sprit eller glycerin. I dylika fall bör emellertid kylaren noga rengöras omedelbart efter återkomsten till garaget och därefter stå och torka, innan den påfylls på nytt. Man bör noga se efter, om några hvita fläckar stå att upptäcka, innan man fyller på vatten igen, ty i så fall är en ny tvättning nödvändig.

Till slut ett varningens ord: om garaget icke är uppvärmdt, så tappa af vattnet i kylig väderlek, såframt det icke innehåller något preparat afsedt att förhindra frysning.

(Svensk Motortidning.)

Gynna

Svensk Brandkärs-Tidnings

annonsörer!

Notiser.

Östersund.

Östersunds brandkärs kamratförening har på grund af dödsfall och afsägning, vidtagit följande ändringar i styrelsevalet för år 1915.

Till suppl. efter afiidne brändmannen C. E. Johansson har valdts E. V. Garwe och till korresp. efter A. Andersson sekr. K. A. Ekström.

Sundsvall.

Sundsvalls brandkärs sjuk- och begravningskassa hade söndagen den 7 mars årsmöte. Kassans kapitalbehållning har under det gångna året ökat med kronor 351,07. Full, tacksam ansvarsfrihet beviljades styrelsen, som återvaldes med akklamation och som består af: S. J. Magnusson ordf. E. E. Fromell, J. E. Forsling, A. Söderberg och A. Söderlund. Likaså återvaldes suppl.: Carl Larsson och A. K. Larsson. Till revisorer valdes: Leander Englund och Andor Lindberg med Erland Pettersson som suppl.

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN

E. Bergström & Comp.

Scheelegatan 22

STOCKHOLM

Specialaffär för

BRANDMATERIEL

Guldmedalj Stockholm 1897.

Högsta pris

Stadsdiplom

i Gefle 1901.

Berlin 1901.

Trelleborgs Gummifabriks Aktiebolag tillverka sug- och spolslangar samt tekniska Gummivaror af alla slag.

Afdelningskontor och nederlag: SKEPPSBRON 4, GÖTEBORG.